



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Prima difficultas resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

nanda quidditate huius alterius tormenti; aliqui enim cum Henrico quodlib. 8. quæst. 34. dicunt illud aliud tormentum consistere in calore ignis, in ipso Dæmone recepto: Scotus verò, Ægidius, Richardus, & Gabriel apud Vazquem, in receptione speciei intelligibilis representativæ ipsius ignis, vel in ipsa ignis intellectione, ab ipso immediate in intellectu Dæmonis caulata. Alij cum Suarez docent esse impressionem qualitatis fœdantis & deformantis ipsam substantiam Dæmonis, absq; eo quòd aliquid ipsius destruat vel corrumpat. Alij deniq; existimant ignem torquere Dæmones in inferno, causando in illis tristitiam ejusdem rationis cum illa, quam in voluntate paritur anima conjuncta, quando corpus comburitur. Ita Magister Soto in 4. dist. 30. art. 3. quem aliqui Recentiores sequuntur. Communiter tamen Thomistæ nullum aliud tormenti genus, præter alligationem, pro pœna sensus in Dæmonibus agnoscunt.

§. II.

Prima difficultas resolvitur.

Dico primò: ignis inferni ligat Dæmones, causando in ipsis formam realem, ad prædicamentum qualitatis pertinentem; cujus immediatum subjectum non est ista substantia Dæmonis, sed solum ejus potentia operativa.

39. Prima pars conclusionis sic probatur: Ignis inferni ligat Dæmones efficienter, & intrinsecè; efficienter quidem, quia est instrumentum divinæ justitiæ quoad illum effectum, instrumentum autem dicit essentialiter efficientem causalitatem; intrinsecè verò, quia per solam formam extrinsecam nequeunt potentia Dæmonis ligari, sive ab exercitio suarum operationum impediri: hæc enim est differentia inter potentias, quæ per actiones formaliter transeuntes operantur, & potentias quarum operationes sunt formaliter immanentes; quales sunt ex omnes quibus præditi sunt Angeli) quòd illæ impediri possunt ab exercitio suarum operationum, per aliquid purè externum, non verò istæ: Atqui non potest ignis inferni ligare Dæmones efficienter & intrinsecè, nisi causando aliquam formam realem, & ipsis intrinsecam; realem quidem, quia omni causæ efficienti debet assignari terminus realis productus; intrinsecam verò Dæmonibus, quia eorum alligatio est intrinseca: Ergo ignis inferni ligat Dæmones, causando formam realem, & ipsis intrinsecam.

40. Quòd autem talis forma ad prædicamentum qualitatis pertineat, ut in secunda parte conclusionis asseritur, facile etiam suaderi potest. Nam forma malè afficiens & disponens suum subjectum, pertinet ad prædicamentum qualitatis, & in prima ejus specie collocatur; ut patet de ægritudine, de habitibus vitiosis, de deformitate, & alijs similibus: Atqui forma illi intrinseca, quam ignis inferni causat in Dæmonibus, malè ipsos afficit & disponit, utpote cum eos cruciet & torqueat: Ergo pertinet ad prædicamentum qualitatis.

41. Confirmatur: Forma illa quæ ignis inferni ligat Dæmones, non pertinet ad prædicamentum substantiæ; quando quidem advenit enti jam completo & actualiter existenti: neq; ad prædicamentum quantitatis; cum in subjecto omnino spirituali recipiatur, neq; proinde ad situm aut habitum; quando quidem prædicamenta ista supponunt quantitatem: non etiam ad prædica-

Amentum quando; utpote cum habitu ad tempus, in qua consistit, non sit, sicut nec duratio ex qua resultat, subjecto suo nociva, nisi supposita disconvenientiæ formæ in eo existentis & durantis: non etiam ad prædicamentum actionis vel passionis; horum enim effectus formales solum sunt quòd agens agat, aut quòd passum recipiat, effectus verò formæ ab igne gehennali in Dæmonibus productæ, est quòd ipsi sint illi vel alteri corpori alligati: non etiam ad prædicamentum relationis; utpote quæ non ratione sui, sed solum ratione fundamti, potest esse disconveniens subjecto: neq; tandem ad prædicamentum ubi, cum sola præsentia localis circumscriptiva, sive in quantitate fundata, non verò spiritualis, ponatur in hoc prædicamento: Ergo superest duntaxat quòd ad prædicamentum qualitatis pertineat.

Tertia pars conclusionis, quæ est contra doctrinam Salmanticensem, probatur primò: Illud in Dæmone est subjectum immediatum qualitatis ligativæ, in eo ab igne inferni productæ, quòd immediate alligatur loco à tali igne: Sed substantia Dæmonis non est id quòd in ipso immediate alligatur loco ab igne inferni, bene tamen ejus potentia: Ergo subjectum immediatum talis qualitatis, non est substantia ipsa Dæmonis, sed ejus potentia. Major constat: cum enim qualitas sit veluti nexus & catena, quæ mediante ignis inferni alligat Dæmonem certo alicui & determinato loco, illud duntaxat est immediatum ejus subjectum, quòd immediate alligatur & detinetur. Minor verò probatur: In Dæmone illud solum immediate alligatur loco ab igne inferni, quòd immediate impeditur à sui extensione; ligatio enim, sive compressio & coarctatio, nihil aliud est quam impedimentum extensionis: Sed substantia Dæmonis non impeditur immediate à sui extensione; utpote cum non sit impediens quanta quantitate virtutis, subindeq; nec immediate extensibilis, sed solum mediante potentia operativa: Ergo non ligatur immediate ab igne inferni, sed solum mediante potentia operativa.

D Confirmatur: Illud solum immediate alligatur in Dæmone ab igne inferni, subindeq; est subjectum immediatum qualitatis ligantis, quòd immediate impeditur ab egressu à loco cui alligatur; detentio enim in loco, sive alligatio ad locum, nihil est aliud quàm impedimentum exitus extra illum: Sed substantia Dæmonis licet non immediate egreditur sive movetur à loco, sed tantum mediante potentia, ita non impeditur immediate ab egressu à loco in quo ab igne inferni detinetur: Ergo &c.

E Probatum secundò: Ideo in opinione Salmanticensi, non solum potentia Dæmonis, sed etiam ejus substantia, affici debet immediate qualitate ipsam alligante, ut tali corpori & loco subditus reddatur, tam quoad substantiam, quàm quoad potentiam: Atqui licet subjectum immediatum illius qualitatis quæ ligatur Dæmonem, sit solum ejus potentia, redditur tamen per illam substantia corpori & loco, non solum quoad potentiam, sed etiam quoad substantiam: Ergo superflue omnino concedunt qualitatem illam afficere immediate tantam substantiam Dæmonis, quàm ejus potentiam. Minor probatur: Sicut impossibile est quòd angelus existat activè in loco immediatè, per substantiam, nisi etiam ibi existat immediate per substantiam; ita similiter non est possibile, quòd existat passivè in loco, tanquàm ei substantia

immediate quoad potentiam, nisi etiam ibidem existat, tanquam ei subditus mediatè quoad substantiam.

Confirmatur primò: Substantia Dæmonis est principium radicale omnium ejus potentiarum, ab eis tandiu inseparabile, quandiu existunt: Ergo impossibile est quod potentia Dæmonis detineatur violentè in aliquo loco, nisi etiam consequenter, sive mediatè, ibidem detineatur violentè substantia, quæ est principium earum radicale: Ergo eo ipso quod potentia Dæmonis ratione qualitatis immediatè eas afficientis subdatur loco, in quo violentè detinentur, subditur etiam eidem loco, licet solum mediatè, ejus substantia, absque eo quod sit necesse quod recipiat aliquam qualitatem.

Confirmatur secundo: Quamvis substantia Dæmonis non afficiatur immediatè qualitate ligativa ab igne tartareo causatà, sed solum mediatè; non minus tamen propterea cruciatur ex illa, quam si eam immediatè in sua substantia reaperet: sive enim subjectio substantiæ omnino spiritualis loco corporeo, sit immediata, sive solum mediatè ejus potentia, æquè est depressiva & humiliativa ipsius, subindeque æquè pœnalis & cruciativa: Ergo cum ideo asserant Salmanticenses, subjectum immediatum qualitatis Dæmonem alligantis, esse etiam ejus substantiam; quia putant aliquid conferre ad acerbius ipsam cruciandum, falsum omnino supponunt principium, subindeque & falsam ex eo deducunt conclusionem.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Contra primam partem conclusionis objicitur primò: D. Thomas in 4. dist. 44. quæst. 1. art. 3. quæstiunc. 3. ad 4. sic habet: *Dicendum quod ignis non agit in animam, per modum influentis, sed per modum detinentis*: Atqui si ligaret Dæmones, causando in ipsis mediatè igne inferni aliquam formam realem & intrinsecam, ageret in eos per modum influentis, ut constat: Ergo ignis inferni non agit in Dæmones, causando in ipsis formam realem.

Respondeo cum Joanne à S. Thoma, sensum verborum D. Thomæ non esse quod ignis non influat in animas quas detinet captivas; aliàs enim non concederet quod agit in ipsas, cum agere in aliquem, quocumque modo sumatur, importet aliquem influxum in eum; sed solum voluit docere, id quod influit ignis ille in animam deservire duntaxat ad detinendum, non vero ad alternandum, vel corrumpendum.

Objicitur secundo: Dæmones superiores interdam ligant virtute propriâ & connaturali inferiores, certis quibusdam corporibus & locis, & tamen nihil propterea reale & intrinsecum in eis producunt; aliàs posset Angelus virtute propriâ operari physicè intra alium Angelum: Ergo à fortiori ignis inferni virtute divinâ ligabit Dæmones, absque eo quod formam aliquam eis intrinsecam producat.

Respondeo distinguendo Antecedens: Dæmones superiores virtute propriâ & connaturali ligant inferiores, physicè, nego Antecedens: ligant moraliter tantum, imperando eis tanquam sibi voluntariè subditis, ut mediantè aliqua operatione sese constituent in aliquo loco, & ibi remaneant, concedo Antecedens, & nego Consequens.

Tom. II.

quantiam: ignis enim inferni ligat Dæmones, non moraliter duntaxat, sed physicè.

Objicitur tertio: Non est necesse ut quod ligat aliud, ipsum præcisè impediendo ab operationibus ei connaturalibus, & à transitu de loco in locum, non est, inquam, necesse ut aliquid reale in eo producat: Sed ignis inferni hoc duntaxat modo ligat Dæmones: Ergo non est necesse quod in eis producat aliquam formam intrinsecam. Minor constat, Major verò probatur. Videmus enim quod manus lapidem in aère suspensam detinet, ipsumque à connaturali operatione, quæ est tendentia ad centrum ei proprium, subindeque à transitu de loco in locum, impedit, absque eo quod tamen aliquid intrinsecum in eo producat.

Respondeo distinguendo Majorem: Quod ligat aliud &c. non est necesse quod producat aliquid in eo, si illud aliud quod detinet, habeat potentiam & operationem formaliter externam & transeuntem, concedo: si careat tali potentia & operatione, solumque habeat internam, sicuti habet Dæmon, nego: eo enim ipso quod omnis ejus potentia & operatio sit formaliter immanens, non potest ab ejus exercitio præcisè per aliquid externum impedi: unde ad exemplum allatum de lapide, negatur consequentia, propter disparitatem assignatam.

Contra secundam partem conclusionis objicitur: Si forma illa, quæ ignis inferni ligat Dæmones, esset qualitas, vel esset qualitas spiritualis vel corporea? Neutrum dici potest: Ergo &c. Probatur Minor: in primis non est corporea, si enim virtus sive qualitas spiritualis nequit per modum permanentis recipi in subjecto ut docet expressè D. Thomas 3. p. quæst. 62. art. 4. ad 1. eadem ratione, imò à fortiori, qualitas corporea non poterit permanentè recipi in subjecto spirituali. Sed neque etiam dici potest spiritualis: quia deberet quodammodo perficere potius quam alligare Dæmones: qualibet enim qualitas spiritualis est essentialiter perfectio sui subjecti, maxime si sit supernaturalis, ut est haud dubie qualitas ab igne inferni in Dæmone producta, si detur.

Respondeo formam illam esse qualitatem spirituales. Ad probationem in contrarium dico: qualitatem spirituales esse quidem essentialiter perfectionem in se & absolute, non tamen comparative ad hoc vel illud subjectum. Quemadmodum enim frigus, etiam si perfectio quædam sit, non tamen est perfectio ignis quem corrumpit: sic qualitas spiritualis, ab igne inferni in Dæmone producta, esto in se & absolute perfectio quædam sit, non tamen per ordinem ad Dæmonem quem captivat & alligat. Neque obstat veritati hujus doctrinæ supernaturalitas illius qualitatis: non enim est supernaturalitas quoad substantiam; aliàs pertineret ad ordinem gratiæ; sed præcisè quoad modum, in quantum videlicet efficitur ab igne, modo ipsi supernaturali.

Contra tertiam partem conclusionis objicitur primò Salmanticenses. Non repugnat Dæmonum substantiam affici immediatè qualitate eos alligante, conducitque hoc non parùm ad eorum tormentum: Ergo asserendum est ita de facto contingere, atque ad eodè subjectum immediatum talis qualitatis esse etiam substantiam Dæmonis. Utraque consequentia patet, Antecedens verò quoad primam probatur, Primò ex eo quod nulla, inquit, in eo ostendi possit

Non repugnat.